

The article highlights the relevance of this study and explains the choice of material for analysis. The definition of political discourse, manipulation and a list of manipulative strategies are given.

As a result of the analysis of the first speech of Emmanuel Macron as President of France, pronounced during the investment on May 14, 2017 in the Elysee Palace, its target audience, purpose, strategy and essence of manipulation are determined, the linguistic means of influence are identified and studied.

Linguistic resources analysis is made after each paragraph of the speech.

It is found out that the explored speech of Emmanuel Macron is extremely emotional and has signs of manipulation.

To influence the audience, the author uses the strategy of addressing the emotional-sensory sphere, which gives access to the subconscious.

He applies various language tools of lexical, syntactic, stylistic plans, as well as concepts of "France" and "French" of the national concept.

Key words: political discourse, manipulation, strategies of influence, language means, emotional and sensory sphere, target audience, concept.

Стаття надійшла до редакції 29.09.2018 р.

Стаття прийнята до друку 30.09.2018 р.

Рецензент – д. філ. н., проф. О.І. Кобзар

УДК 821.111'27

О.Ю. Моїсєєнко

МОВНІ АСПЕКТИ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ (2014-2018) В АВСТРАЛІЙСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Поняття “концептуалізація” є центральним для цілого комплексу сучасних наукових дисциплін, які використовують як методологічну основу когнітивний підхід. Концептуалізація – це передусім живий процес породження нових смислів, який відображає механізми того, як створюються нові значення і як можна пояснити здатність людини постійно поповнювати фонд знань про світ. Важливим видом концептуалізації світу виступає мовна концептуалізація як фундамент, перше джерело всіх інших видів концептуалізації [Радбиль 2010]. Концептуалізація є одним з найважливіших процесів пізнавальної діяльності людини, яка полягає в усвідомленні інформації, що надходить до неї і призводить до створення концептів, концептуальних структур та всієї концептуальної системи в мозку (психіці) людини [Краткий словарь когнитивных терминов 1997]. Концепт є основною одиницею зберігання

значущої інформації про світ у мовній картині світу етносу, це ключовий смисл, актуалізований не одним знаком, а цілим набором знаків. Концепт – це “квант” інформації про світ, згусток смислів та асоціацій, які стоять за словом [Радбиль 2010: 206].

Метою статті є розгляд особливостей мовної концептуалізації збройного конфлікту (2014-2018) на сході України в дискурсі австралійських медіа. Австралійська англійська є регіональним варіантом англійської мови, яка починає свій розвиток з 1788 року, коли засновується перша британська колонія. Під впливом численних екстралінгвістичних і лінгвістичних чинників мова поселенців розвиває свою національну специфіку порівняно з британською англійською, концентруючи основні відмінності на лексико-семантичному рівні.

Актуальність дослідження полягає в тому, що медіа та гіпермедіа стають основним середовищем, у якому реалізуються більшість значущих для індивіда видів комунікації. Метафоричний образ світу як глобального селища *global village* був запропонований МакЛуханом М., професором англійської літератури, літературним критиком і теоретиком комунікації, який ще в 1964 році визначив *медіа як повідомлення* (*the medium is the message*) та передбачив, що розвиток медіа *сприятиме єднанню світу* [McLuhan 1994]. Його метафори *the medium is the message* та *the global village* є нині частиною глобальної картини світу. Ускладнення явищ глобального світу робить інформаційний вплив на індивіда комплексним та медіатизованим. Медіатизація визначається як ментально-когнітивний результат впливу на мислення індивідів полімодального, полісеміотичного медійного продукту, що виражається у формуванні картини світу за допомогою специфічно медійних, інтегративних, когнітивних структур пізнання та представлення реальності [Рогозіна 2006: 478–479]. Рогозіна І. відзначає важливість когнітивного підходу до вивчення вербальних та авербальних явищ у сфері медіа-комунікації, який дозволяє розглядати мову як одну з цілого ряду ментальних здібностей індивіда, що реалізуються ним у процесі пізнання дійсності та фіксуються у продуктивній ЗМІ медіа-картині світу. В контексті такого підходу правомірно ставити питання про гетерогенність когнітивних структур, тобто не про автономність мовних структур як пізнавальних, а про їх взаємодію з пізнавальними [Рогозіна 2006: 484].

Матеріалом дослідження стали інтернет-статті сайтів австралійської національної щоденної газети “The Australian” та новинного сайту “News.com.au”. Зміст повідомлень австралійських медіа був проаналізований за період з першого січня 2014 по тридцяте вересня 2018 року.

Австралійські медіа приділяють значну увагу Україні та висвітлюють розвиток подій в Україні на постійній основі. Схід України в період збройного конфлікту визначається як *separatist eastern region* (сепаратистський східний регіон):

Three people have been wounded in an explosion in Ukraine's separatist eastern region at a local Communist Party meeting (news.com.au, 29. 09. 2018).

Слід відзначити, що журналісти в своїх повідомленнях часто використовують неофіційну назву сходу України *Донбас*:

... *Ukraine is battling Russian-backed separatists in the eastern Donbas region, sending the economy reeling. "As you know, Ukraine right now is ...* (The Australian, 25/04/2016).

Події на сході України в основному характеризуються як *conflict* (конфлікт) та *armed conflict* (збройний конфлікт):

... *between Russia and the West declined sharply in 2014 with Moscow's annexation of Crimea and the subsequent conflict in eastern Ukraine* (The Australian, 11/09/2018).

... *More than 10,000 people have died in the conflict. The rebellion in Donetsk and Luhansk arose soon after pro-Russia Ukrainian president* (The Australian, 31/08/2018).

... *Kiev's worries have grown as Gazprom has cut the volume of gas transiting via Ukraine, where an armed conflict has simmered against ...* (The Australian, 17/07/2018).

Конфлікт також визначається як *the frozen conflict* (заморожений конфлікт):

... *or the frozen conflict in Ukraine. It can be argued that the Lebanese government does not exist as a sovereign body within Lebanon* (The Australian, 23/04/2017).

У той же час у повідомленнях про події на сході України від 2015 року та 2018 року використовуються така лексична одиниця як *rebellion*, яка має значення *an act of armed resistance to an established government or leader*, та словосполучення *the separatist uprising* (повстання сепаратистів):

The rebellion in Donetsk and Luhansk arose soon after pro-Russia Ukrainian president Viktor Yanukovich was driven from power amid mass ... (The Australian, 31/08/2018).

... *Heading home, a road sign near the airport declares Luhansk, one of the centres of the separatist uprising, is 780km away* (The Australian, 19/01/2015).

Трагічність подій на сході України позначається метафорами *pro-Moscow separatist violence* (насилля промосковських сепаратистів) та *the flames of conflict* (полум'я конфлікту):

... *Lugansk, which is close to the Russian border, is the main city of one of two eastern regions hit by pro-Moscow separatist violence and which has declared its independence from Kiev* (news.com.au, 20/07/2015).

... *In the past four years, the Kremlin has annexed Crimea, ignited the flames of conflict in the Donbas region of Ukraine, hacked the German ...* (The Australian, 26/03/2018).

Сторони конфлікту кореспонденти австралійських медіа позначають як, з одного боку, *Ukrainian forces* (українські сили), *Ukrainian military forces* (українські військові сили) з іншого боку, з точки зору австралійських кореспондентів, виступають *rebels* (повстанці), *Russian-backed rebels* (повстанці, які підтримуються Росією) або *pro-Russian rebels* (проросійські повстанці). Використовуються також такі лексичні одиниці як *separatists* (сепаратисти) або *Russian-backed separatists* (сепаратисти, які підтримуються Росією) :

...of a UN peacekeeping force to monitor a ceasefire between Ukrainian military forces and Russian-backed separatists in the Donbass region. (The Australian, 19/08/2018).

More than 10,000 people have been killed in fighting between Ukrainian forces and rebels in Donetsk and the neighboring Luhansk region (news.com.au, 09. 10. 2017).

At least five other leading separatist commanders have been killed in unexplained circumstances not connected to frontline combat since the conflict started in 2014, when Russian-backed rebels threw off Ukrainian central rule in an armed uprising (The Australian, 03.09.2018).

At least 49 people died when pro-Russian rebels shot down a Ukrainian military transport plane in the separatist eastern region of Lugansk (The Australian, 14/07/2014).

...Separatists proclaim new state, Little Russia (The Australian, 29/09/2014).

... It is clear that the missile was delivered by a unit of the Russian army to Russian-backed separatists in the eastern Ukraine, who fired ... (The Australian, 18/07/2018).

Водночас кореспонденти австралійських медіа визначають Росію стороною конфлікту на Донбасі (*Russia, as the party to the conflict in Donbass*) та експліцитно стверджують про пряму участь Росії у військовому конфлікті через опис військової підготовки російських військ та кількості військових, які приймають участь у військовому конфлікті. Для позначення того факту, що Росія таємно відправляє військових на схід України використовується метафора *Russia infiltrated thousands of its well-trained regular troops*, тобто війська Росії проникають на територію України:

... On the contrary, Russia, as the party to the conflict in Donbass, and its proxies blatantly violated Minsk agreements from the very beginning (The Australian, 04/02/2017).

... Seven thousand Russian troops are understood to be still operating in the occupied Donbas region. Mr Putin has only admitted to having ... (The Australian, 24/11/2016).

... With that success, Russia infiltrated thousands of its well-trained regular troops, the so-called “Green Men”, into the Donbass region of Ukraine (The Australian, 24/06/2015).

Використовується також словосполучення *aggression against Ukraine* (агресія проти України) та *Russian occupation* (російська окупація):

... *Putin following his annexation of Crimea and aggression against Ukraine. It is imperative that we prepare for the conflict he apprehends* (The Australian, 22/05/2017).

... *All of Crimea and half Ukraine's eastern Donbas region end the year under Russian occupation. The desire of Ukrainians for their country to ...* (The Australian, 31/12/2014).

Таким чином, аналіз особливостей мовної концептуалізації подій на сході України (2014-2018) в дискурсі провідних австралійських медіа свідчить, що мовна картина збройного конфлікту, яка створюється австралійськими медіа має суперечливий характер. З одного боку, використання таких лексичних одиниць як *rebellion* та *the separatist uprising* створює картину внутрішнього конфлікту. З іншого боку, експліцитні твердження про пряму участь у збройному конфлікті іншої держави через такі лексичні одиниці як *aggression against Ukraine* та *Russian occupation* заперечують можливість визнання конфлікту на сході України як внутрішнього.

Слід, відзначити, що суперечлива мовна картина війни на сході України також створюється медіа інших країн [див. Моїсеєнко 2017].

CNN (*Cable News Network*), наприклад, одна з провідних телекомпаній світу, яка здійснює мовлення на 212 країн світу, також приділяє значну увагу Україні та висвітлює розвиток подій в Україні на постійній основі. Схід України в період збройного конфлікту описується як зруйнований насиллям *the violence-wracked east of the country*:

Pro-Russian separatists are accused of preventing people from voting in the violence-wracked east of the country (CNN 25 /05/ 2014).

Події на сході України в основному характеризуються як *conflict* (конфлікт):

It began as a dispute over a trade agreement, but it mushroomed into the bloodiest conflict in Europe since the wars over the former Yugoslavia in the early 1990s (CNN 02/10 /2015).

Конфлікт характеризується як найбільш кривавий в Європі з часів війн у бувшій Югославії, *the bloodiest conflict in Europe*. Райони, де проходили та проходять бойові дії визначаються як *the conflict zone* (зона конфлікту) або як *the conflict-torn areas* (територія, що розривається конфліктом):

And by the end of the year, the U.N. says more than 1.7 million children in the conflict-torn areas of eastern Ukraine are facing “extremely serious” situations exacerbated by unusually harsh winter conditions (CNN 12/11/2014).

But violence continues in the conflict zone in eastern Ukraine – and 2016 has seen an increase in casualties (CNN 02/10/2015).

Події на сході України також визначаються як *війна*. Війна кореспондентом CNN характеризується як громадянська, *civil war*. Кореспондент запитує: Як суперечка почалася, та як вона переросла в громадянську війну:

So how did this dispute begin and how did it then erupt in to civil war? (CNN 02/10 /2015).

Підтвердженням сприйняття подій у східній Україні як війни слугують використання таких лексичних одиниць як *front* (фронт) та *frontline* (лінія фронту):

Situation near the front remains volatile (CNN 08/05/2016).

The increasingly tense situation on the frontline between government forces and separatists in eastern Ukraine has resulted in a spike in civilian casualties, according to new figures released by the Office of the UN High Commissioner for Human Rights (CNN 08/05/2016).

Сторони конфлікту кореспонденти CNN позначають як, з одного боку, *government forces* (урядові сили), *Ukrainian government forces* (українські урядові сили) або *Kiev's government forces* (київські урядові сили) з іншого боку, з точки зору кореспондентів CNN, виступають *separatists* (сепаратисти) або *pro-Russian separatists* (проросійські сепаратисти), також використовується лексичні одиниці *rebels* (повстанці), *pro-Russia rebels* (проросійські повстанці) або *rebel forces* (повстанські сили):

The increasingly tense situation on the frontline between government forces and separatists in eastern Ukraine has resulted in a spike in civilian casualties, according to new figures released by the Office of the UN High Commissioner for Human Rights (CNN 08/05/2016).

Donetsk International Airport, which was rebuilt ahead of the European soccer championships in 2012, falls to rebels after months of fighting with Ukrainian government forces (CNN 22/01/ 2015).

European leaders are opposed to arming Kiev's government forces... (CNN 12/02/ 2015).

Pro-Russian separatists are accused of preventing people from voting in the violence-wracked east of the country (CNN 25/05/ 2014).

Recent gains by Ukrainian armed forces have seen the territory controlled by the rebels contract. But the rural area where MH17 crashed to earth July 17 remains under the rebels' sway (CNN 23/07/ 2014).

In recent weeks, rebel forces have brought down a number of Ukrainian military aircraft in the eastern regions, including two Antonov AN-26 transport planes, several Mi-8 and Mi-24 helicopters, Su-25 fighter jet and an Ilyushin IL-76 cargo plane (CNN 23/07/ 2014).

Who are Ukraine's pro-Russia rebels? (CNN 02/10/ 2015)

Кореспонденти CNN також експліцитно стверджують про військову підтримку та пряму участь Росії у конфлікті на підтримку сепаратистів, *backing up and often fighting for the separatists*:

Russia always had a vastly superior army backing up and often fighting for the separatists (CNN 12/08/ 2016).

Таким чином, аналіз особливостей мовної концептуалізації подій на сході України (2014-2018) в дискурсі провідних австралійських та американських медійних компаній свідчить, що світові медійні компанії створюють інформаційні простори, які співпадають за ключовими концептами. Мовна картина війни на сході України, яка створюється світовими медіа, має суперечливий характер. З одного боку, використання таких лексичних одиниць як *civil war*, *rebellion* створює картину внутрішнього конфлікту. З іншого боку, експліцитні твердження про пряму участь у збройному конфлікті іншої держави через такі лексичні одиниці як *often fighting for the separatists*, *aggression against Ukraine* та *Russian occupation* заперечують можливість визнання конфлікту на сході України як внутрішнього, згідно визначення поняття *civil war*, яке сформулювала Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй [див. Cockayne 2010].

Перспективи подальших досліджень полягають у подальшому поглибленому когнітивному аналізі медійного дискурсу на матеріалі інших мов.

Список джерел ілюстративного матеріалу

news.com.au

The Australian www.theaustralian.com.au

CNN <http://edition.cnn.com/>

Література

Краткий словарь когнитивных терминов / Е. С. Кубрякова [та ін.] / Под об. ред. Е. С. Кубряковой. – М.: Филол. ф-т МГУ им. М.В. Ломоносова, 1997. – 245 с.

Моїсєєнко О.Ю. Особливості мовної концептуалізації збройного конфлікту на сході України (2014-2017) в світових англомовних медіа / Гібридна війна на Сході України в міждисциплінарному вимірі: витоки, реалії, перспективи реінтеграції : зб. наук. праць / За заг. ред. В. С. Курило, С. В. Савченко, О. Л. Караман. – Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2017. – с. 377-383.

Радбиль Т. Б. Основы изучения языкового менталитета: [учеб. пособие] / Т. Б. Радбиль. – М.: Флинта: Наука, 2010. – 328 с.

Рогозина И. В. Новые медийные когнитивные структуры и глобализационные процессы / И. В. Рогозина // Глобализация-этнизация. Этнокультурные и этноязыковые процессы: в 2 кн. / [отв. Ред. Г.П. Нещименко]; Науч. совет РАН "История мировой культуры"; Институт славяноведения РАН. – М.: Наука, 2006. – Кн. 1. – С. 476-484.

Cockayne J. The United Nations Security Council and Civil War: First Insights from a New Dataset / J. Cockayne, Ch. Mikulaschek, Ch. Perry. – New York: International Peace Institute, 2010. – Mode of access to paper: www.ipinst.org

McLuhan M. Understanding Media: The Extensions of Man / M. McLuhan, L. H. Lapham. – [First edition 1964]. – Cambridge: The MIT Press, 1994. – 392 p.

Моїсеєнко О.Ю. Мовні аспекти концептуалізації збройного конфлікту на сході України (2014-2017) в австралійському медійному дискурсі

Статтю присвячено розгляду особливостей мовної концептуалізації збройного конфлікту на сході України (2014-2018) в австралійському медійному дискурсі. Матеріалом дослідження стали інтернет-статті сайтів австралійської національної щоденної газети “The Australian” та новинного сайту “News.com.au”. Аналіз особливостей мовної концептуалізації подій на сході України (2014-2018) в дискурсі провідних австралійських медійних компаній свідчить, що мовна картина збройного конфлікту, яка створюється австралійськими медіа, має суперечливий характер. З одного боку, використання таких лексичних одиниць як *rebellion* та *the separatist uprising* створює картину внутрішнього конфлікту. З іншого боку, експліцитні твердження про пряму участь у збройному конфлікті іншої держави через такі лексичні одиниці як *aggression against Ukraine* та *Russian occupation* заперечують можливість визнання конфлікту на сході України як внутрішнього згідно визначення поняття *civil war*, яке сформулювала Рада Безпеки Організації Об’єднаних Націй. У статті відзначається, що суперечлива мовна картина війни на сході України також створюється медіа інших країн, та, як приклад, наводиться аналіз дискурсу американської провідної медійної компанії CNN.

Ключові слова: мовна концептуалізація, англійська мова, Австралія, медійний дискурс, Україна, конфлікт

Моїсеєнко Е.Ю. Языковые особенности концептуализации вооруженного конфликта на востоке Украины (2014-2018) в австралийском медийном дискурсе.

Статья посвящается рассмотрению особенностей языковой концептуализации вооруженного конфликта на востоке Украины (2014-2018) в австралийском медийном дискурсе. Материалом исследования послужили интернет-статьи сайтов австралийской национальной ежедневной газеты “The Australian” и новостного сайта “News.com.au”. Анализ особенностей языковой концептуализации событий на востоке Украины (2014-2018) в дискурсе ведущих австралийских медийных компаний свидетельствует, что языковая картина вооруженного конфликта, которая создается австралийскими медиа, имеет противоречивый характер. С одной стороны, использование таких лексических единиц как *rebellion* та *the separatist uprising* создает картину внутреннего конфликта. С другой стороны, эксплицитные утверждения про прямое участие в вооруженном конфликте другой

страны посредством таких лексических единиц как *aggression against Ukraine* и *Russian occupation* отрицают возможность признания конфликта на востоке Украины как внутреннего, согласно определению понятия *civil war*, которое было сформулировано Советом Безопасности Организации Объединенных Наций. В статье отмечается, что противоречивая языковая картина войны на востоке Украины также создается медиа других стран. В качестве примера приводится анализ дискурса ведущей американской медийной компании CNN.

Ключевые слова: языковая концептуализация, английский язык, Австралия, медиа дискурс, Украина, конфликт

Moiseyenko O.Yu. Language Aspects of Conceptualization of Armed Conflict in Eastern Ukraine (2014-2018) in Australian Media Discourse

The paper examines the language peculiarities of conceptualization of the armed conflict in eastern Ukraine (2014-2018) in Australian media discourse. The internet-articles of the newspaper "The Australian" and news website "News.com.au" were analyzed. The analysis of the peculiarities of the conceptualization in the English language of armed conflict in eastern Ukraine in the discourse of leading Australian media shows that the Australian media create the information space which has the contradictory character. On the one side, the usage of such lexical units as *rebellion* and *the separatist uprising* creates the picture of the internal conflict. On the other side, the explicit statements on the direct participation in the armed conflict of another state (*aggression against Ukraine* and *Russian occupation*) rejects the possibility to define the conflict as an internal one according to the definition of the notion *civil war* formulated by the United Nations Security Council. It is also noted that the contradictory character of the language picture of the war in eastern Ukraine is created by other world media. The analysis of the media discourse of the leading American media company CNN was provided as an example. The analysis of the peculiarities of conceptualization in the English language of armed conflict in eastern Ukraine in the discourse of the leading American media company CNN and the Australian media shows that they create the information spaces which match in key concepts and have the contradictory character.

Key words: language conceptualization, English, Australia, media discourse, Ukraine, conflict

Стаття надійшла до редакції 29.09.2018 р.

Стаття прийнята до друку 30.09.2018 р.

Рецензент – д. філ. н., проф. О.І. Кобзар